

รายงานภาวะเศรษฐกิจการเกษตร จังหวัดพะเยา

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรปี 2563 และแนวโน้มปี 2564

ROAE Outlook

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตร

หน้า

1. ภาพรวมเศรษฐกิจจังหวัด.....	2
2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิตภาคเกษตร....	2
2.1 ราคาน้ำมัน	
2.2 สถานการณ์น้ำ	
2.3 สถานการณ์โรคระบาด	
3. เครื่องชี้ทางด้านเศรษฐกิจการเกษตร.....	3
4. ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรปี 2563.....	4
สาขาพืช	
สาขาปศุสัตว์	
สาขาประมง	
สาขาป่าไม้	
สาขาบริการทางการเกษตร	
5. แนวโน้มเศรษฐกิจการเกษตรปี 2564.....	12
สาขาพืช	
สาขาปศุสัตว์	
สาขาประมง	
สาขาป่าไม้	
สาขาบริการทางการเกษตร	
ตารางที่ 1 อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์	
มวลรวมภาคเกษตร จ.พะเยา....	13
ตารางที่ 2 ผลผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญ	
(ปีปฏิทิน).....	13
ตารางที่ 3 ราคาที่เกษตรกรขายได้ของสินค้า	
เกษตรที่สำคัญ.....	14

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตร ปี 2563 และแนวโน้มปี 2564 จังหวัดพะเยา

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตร ปี 2563 มีการหดตัวร้อยละ 6.7 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา โดยสาขาพืชหดตัวร้อยละ 7.2 สาขาประมงหดตัวร้อยละ 6.2 สาขาการบริการทางการเกษตรหดตัวร้อยละ 4.8 ในขณะที่สาขาปศุสัตว์ขยายตัวร้อยละ 0.2 สาขาป่าไม้ขยายตัวร้อยละ 0.03 โดยมีปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อภาคเกษตร ได้แก่ ปริมาณน้ำฝน สภาพอากาศที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการเจริญเติบโตทั้งในสาขาพืช และสาขาประมง ส่งผลให้ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตรปี 2563 ลดลงร้อยละ 8.3 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะสาขาพืชที่ประสบปัญหาภัยแล้งต่อเนื่องจากปี 2562 การระบาดของโรคระบาดและศัตรูพืช ทำให้ผลผลิตได้รับความเสียหายและคุณภาพลดลง และสาขาประมงที่ปริมาณน้ำมีไม่เพียงพอสำหรับการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (ปลานิล) ประกอบกับสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 ทำให้มีมาตรการควบคุมโรค ปิดการเดินทางระหว่างจังหวัด และชายแดนระหว่างประเทศ ส่งผลกระทบต่อการค้าการขนส่งสินค้าเกษตร สำหรับสาขาปศุสัตว์นั้นได้มีการขยายการผลิตในโคเนื้อและไก่เนื้อ ทำให้ปริมาณผลผลิตปศุสัตว์เพิ่มขึ้น ส่วนดัชนีราคาสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.5 ในขณะที่ดัชนีรายได้ภาคเกษตรลดลงร้อยละ 3.4

แนวโน้มเศรษฐกิจการเกษตรปี 2564 คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 0.3 – 1.3 โดยสาขาพืชคาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 0.4 – 1.4 สาขาปศุสัตว์คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-0.1) – 0.9 การบริการทางการเกษตรคาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 0.1 – 1.1 ส่วนสาขาประมงคาดว่าจะหดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-2.0) – (-1.0) สาขาป่าไม้คาดว่าจะหดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-0.7) – 0.3 โดยยังมีปัจจัยสนับสนุนสำคัญที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อภาคเกษตร ได้แก่ ปริมาณน้ำฝนที่เพิ่มขึ้น สภาพอากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเจริญเติบโต การบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพ การฟื้นตัวจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 อย่างไรก็ตามยังมีปัจจัยเสี่ยงที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อภาคเกษตร ได้แก่ สถานการณ์ภัยแล้ง อุทกภัย อาจส่งผลให้แนวโน้มเศรษฐกิจปี 2564 หดตัวลงได้

จัดทำโดย สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1

ภายในสถานีพัฒนาที่ดินเชียงใหม่ ตำบลตอนแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ 50180

โทรศัพท์ 0 5312 1318

โทรสาร 0 5312 1319

www.zone1.oae.go.th/

1. ภาพรวมเศรษฐกิจจังหวัด

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ณ ราคาประจำปี ของจังหวัดพะเยา ปี 2561 มีมูลค่า 37,298 ล้านบาท ประกอบด้วย ภาคเกษตรมูลค่า 13,182 ล้านบาท และภาคนอกเกษตรมูลค่า 24,116 ล้านบาท โดยมีสาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง เป็นสาขาการผลิตหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจังหวัด คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 35.3 รองลงมา คือ สาขาการขนส่งชายปลีกและการซ่อมแซมยานยนต์มีสัดส่วนร้อยละ 12.5 สาขาการศึกษา มีสัดส่วนร้อยละ 12.0 สาขา กิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 8.0 สาขาการบริหารราชการ การป้องกันประเทศ และ ประกันสังคมภาคบังคับมีสัดส่วนร้อยละ 7.3 และสาขาอื่นๆ มีสัดส่วนรวมกันร้อยละ 24.9 (สำนักงานสภาพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562)

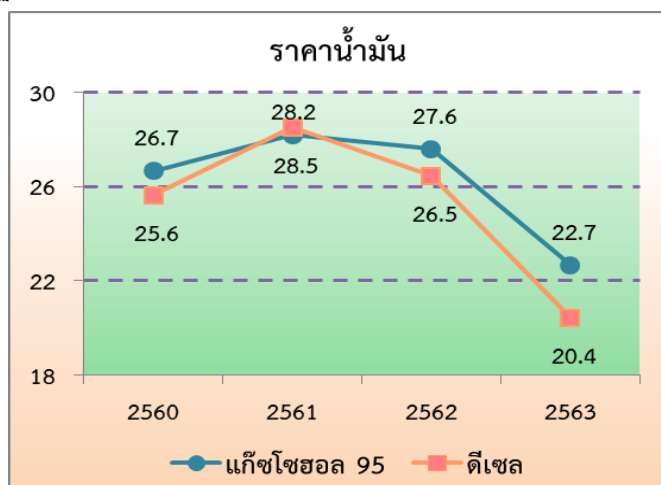
โครงสร้างการผลิตหลักของจังหวัดพะเยา ประกอบด้วย สาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง เป็น สำคัญ โดยมีสินค้าหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ คือ ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ลิ้นจี่ ลำไย หอมแดง มันสำปะหลัง ยางพารา ใคเนื้อ สุก ร ใคเนื้อ และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด (ปลานิล) แสดงให้เห็นว่า สาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง มีความสำคัญต่อการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจของจังหวัดพะเยา เป็นอย่างมาก ดังนั้น จึงให้ ความสำคัญกับภาคการเกษตร โดยเฉพาะกลุ่มสินค้าข้าว พืชไร่ พืชสวน ปศุสัตว์ และประมง ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ เพื่อพัฒนาอย่างครบวงจรและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน นอกจากนี้ นโยบายทางด้าน การเกษตร อื่นๆ อาทิ นโยบายการประกันราคาสินค้าเกษตร ยังเป็นส่วนสำคัญที่ส่งผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของ จังหวัด

สาขาการผลิตทางการเกษตรที่สำคัญของจังหวัดพะเยา ในปี 2561 ได้แก่ สาขาพืช ซึ่งมีสัดส่วนถึงร้อยละ 86.1 ของผลิตภัณฑ์ภาคเกษตร หรือ GPP ภาคเกษตร รองลงมา คือ สาขาปศุสัตว์ สาขาบริการทางการเกษตร สาขาประมง และสาขาป่าไม้ คิดเป็นร้อยละ 6.6 5.4 1.7 และ 0.2 ตามลำดับ

2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิตภาคเกษตร

2.1 ราคาน้ำมัน

ในปี 2563 ราคาน้ำมันแก๊สโซฮอล์ 95 ของจังหวัดพะเยา เฉลี่ยอยู่ที่ 22.7 บาทต่อลิตร ลดลงร้อยละ 17.9 จากปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ 27.6 บาทต่อลิตร ขณะที่ราคาน้ำมันดีเซลเฉลี่ยอยู่ที่ 20.4 บาทต่อลิตร ลดลงร้อยละ 22.8 จากปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ 26.5 บาทต่อลิตร เนื่องจากความต้องการใช้น้ำมันโลกลดลง จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ซึ่งส่งผลกระทบต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ส่งผลให้ราคาน้ำมันในตลาดโลกและประเทศไทยลดลง

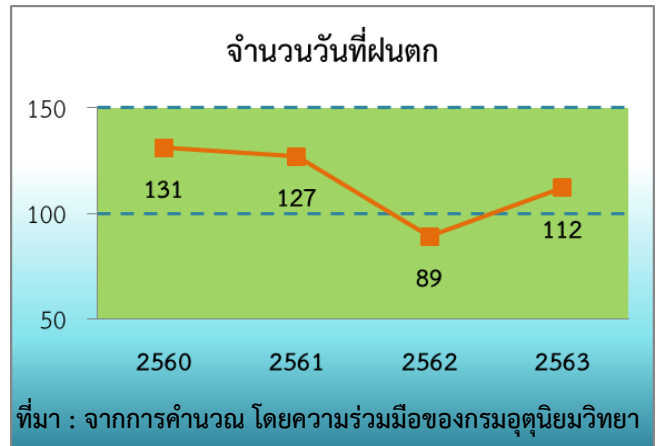

ที่มา : จากการคำนวณ โดยความร่วมมือของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)

2.2 สถานการณ์น้ำ

จำนวนวันฝนตกในจังหวัดพะเยา ปี 2563 เฉลี่ย 112 วัน เดือนที่มีฝนตกมากที่สุดคือเดือนสิงหาคม ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ 89 วัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 25.8 ในขณะที่ปริมาณน้ำฝนมีปริมาณ 1,131.8 มิลลิเมตร เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ที่มีปริมาณ 743.6 มิลลิเมตร หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 46.7 เนื่องจากสภาพภูมิอากาศเปลี่ยนแปลง (Climate Change) และเกิดมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ปกคลุมประเทศไทย อีกทั้งในช่วงเดือนสิงหาคมได้เกิดพายุ “ซินลากู” ทำให้มีฝนตกหนาแน่นตลอดทั้งเดือน ซึ่งเป็นช่วงหลังจากที่ผลผลิตทางการเกษตรบางชนิดเจริญเติบโตได้สักระยะหนึ่งแล้ว ประกอบกับปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำลดลงต่อเนื่องจากปี 2562

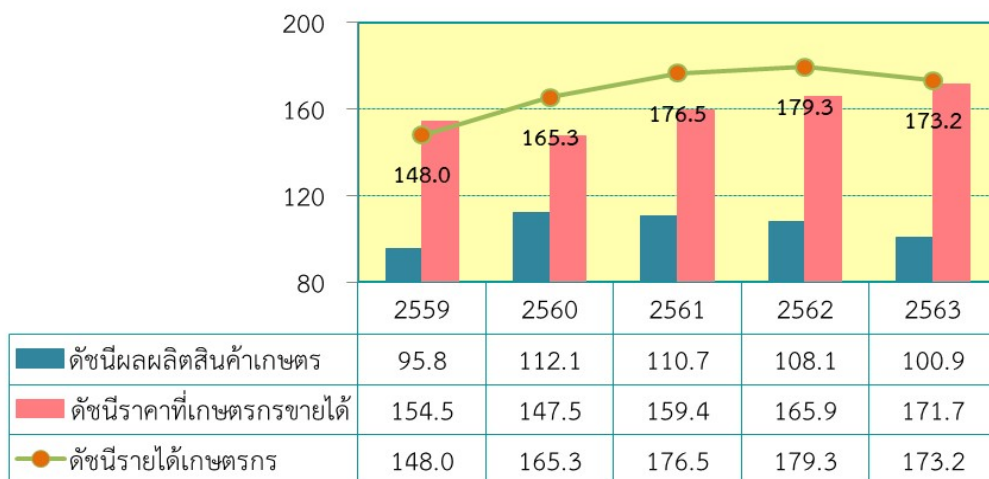
2.3 สถานการณ์ภัยธรรมชาติ และโรคแมลง ศัตรูพืชระบาด

- การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) สถานการณ์ภัยแล้งต่อเนื่องจากปี 2562 ส่งผลให้อุณหภูมิเพิ่มสูง ฝนทิ้งช่วงยาวนาน ทำให้ปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อการเพาะปลูกพืช และการเจริญเติบโตของพืชและประมง

- สถานการณ์ระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช เช่น โรคไหม้คอรวงข้าว
- สถานการณ์โรคระบาดในสุกร เช่น โรคระบาดทางเดินหายใจและระบบสืบพันธุ์ (PRRS) และการระบาดของโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร (African Swine Fever : ASF) ในประเทศเพื่อนบ้าน

3. เครื่องชี้ทางด้านเศรษฐกิจการเกษตร

ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตร ดัชนีราคาที่เกษตรกรขายได้ และดัชนีรายได้เกษตรกร

ที่มา : จากการคำนวณ

จากกราฟแสดงให้เห็นว่า ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตรจังหวัดพะเยา ของปี 2563 อยู่ที่ระดับ 100.9 ลดลงร้อยละ 6.7 จากปีที่ผ่านมา ซึ่งอยู่ที่ระดับ 108.1 ส่วนดัชนีราคาที่เกษตรกรขายได้อยู่ที่ระดับ 171.7 เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.5 จากปีที่ผ่านมา ซึ่งอยู่ที่ระดับ 165.9 จากราคาสินค้าหลายชนิดที่เพิ่มขึ้นในส่วนของสินค้าพืช ได้แก่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ข้าวนาปรัง มันสำปะหลัง ลำไย สินค้าปศุสัตว์ ได้แก่ สุกร โคเนื้อ และไก่เนื้อ และสาขาประมง ได้แก่ ปลานิล ส่งผลให้ดัชนีรายได้เกษตรกรอยู่ที่ระดับ 173.2 ลดลงร้อยละ 3.4 จากปีที่ผ่านมา ซึ่งอยู่ที่ระดับ 179.3

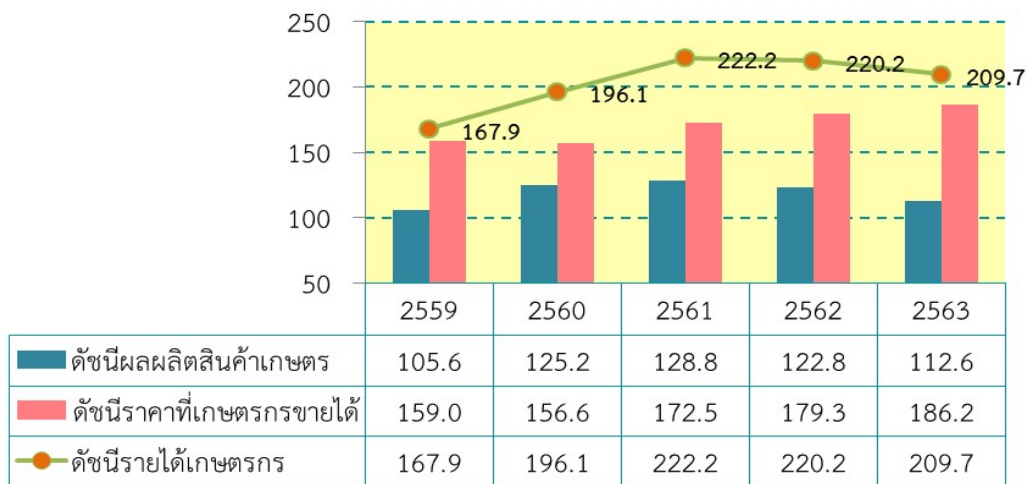
4. ภาวะเศรษฐกิจการเกษตร ปี 2563

การประมาณการอัตราการขยายตัวของภาวะเศรษฐกิจการเกษตรจังหวัดพะเยา ได้พิจารณาจากปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตภาคเกษตรดังกล่าวข้างต้น อาทิ สถานการณ์ภัยแล้งต่อเนื่องจากปี 2562 ถึงกลางปี 2563 สภาพภูมิอากาศค่อนข้างร้อน ภาวะฝนทิ้งช่วง ทำให้ปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อการเจริญเติบโตของสินค้าเกษตร การเกิดโรคระบาด ศัตรูพืช สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ทำให้มีมาตรการควบคุมโรค ส่งผลกระทบต่อการขนส่งสินค้าเกษตร และภาวะเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัว ส่งผลให้ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรของจังหวัดพะเยา ในปี 2563 หดตัวร้อยละ 6.7 เมื่อเทียบกับปี 2562 โดยสาขาพืชหดตัวร้อยละ 7.2 สาขาประมงหดตัวร้อยละ 6.2 และสาขา การบริการทางการเกษตรหดตัวร้อยละ 4.8 ส่วนสาขาปศุสัตว์ขยายตัวร้อยละ 0.2 ยกเว้นสาขาป่าไม้ขยายตัวร้อยละ 0.03 โดยมีรายละเอียดในแต่ละสาขา มีดังนี้

❖ สาขาพืช

ปริมาณการผลิตพืชในปี 2563 หดตัวเมื่อเทียบกับปี 2562 โดยดัชนีผลผลิตอยู่ที่ระดับ 112.6 ลดลง ร้อยละ 8.3 จากปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 122.8 ขณะที่ดัชนีราคาพืชที่เกษตรกรขายได้โดยเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 186.2 เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.8 จากปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 179.3 ส่งผลให้ดัชนีรายได้ของสาขาพืชลดลงมาอยู่ที่ระดับ 209.7 หรือ ลดลงร้อยละ 4.8 จากปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 220.2

ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตร ดัชนีราคาที่เกษตรกรขายได้ และดัชนีรายได้เกษตรกร สาขาพืช

ที่มา : จากการคำนวณ

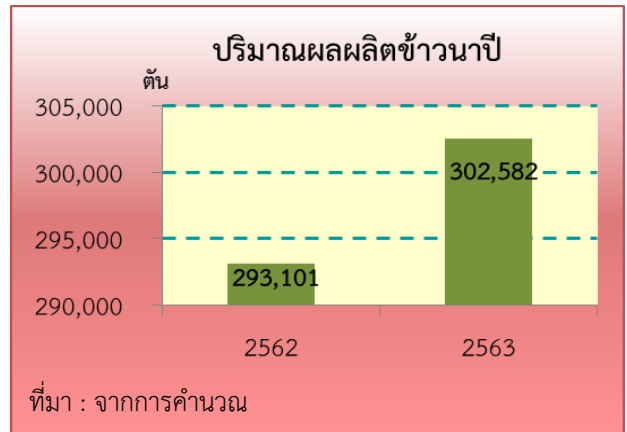
ภาวะการผลิตสาขาพืชปี 2563 มีผลผลิตพืชที่สำคัญ ได้แก่ ข้าวนาปรัง มันสำปะหลัง ลิ้นจี่ ผลผลิตลดลง ร้อยละ 49.81 36.84 และ 20.95 ตามลำดับ เนื่องจากสถานการณ์ภัยแล้งต่อเนื่องจากปี 2562 ถึงกลางปี 2563 ในช่วงเจริญเติบโตได้รับผลกระทบจากความผันผวนของสภาพอากาศ อากาศแล้ง ฝนทิ้งช่วงนาน ทำให้ปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อการเพาะปลูก และการเจริญเติบโตของพืชบางส่วนในช่วงมกราคม-พฤษภาคม ส่งผลให้ปริมาณผลผลิต และคุณภาพลดลง อย่างไรก็ตามยังมีสินค้าเกษตรสำคัญของจังหวัดพะเยา ได้แก่ หอมแดง ลำไย ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ข้าวนาปี และยางพารา ที่มีปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.42 11.37 5.78 3.23 และ 1.79 ตามลำดับ ส่งผลให้ ภาพรวมสาขาพืชในปี 2563 หดตัวร้อยละ 7.2

❖ ข้าวนาปี

ภาวะการผลิต

ปริมาณผลผลิตข้าวนาปี 2563 เท่ากับ 302,582 ตัน เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาซึ่งผลิตได้ 293,101 ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.23 เนื่องจากพื้นที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้น จากราคาที่จูงใจในปีที่ผ่านมา ประกอบกับฝนตกในช่วงที่เกษตรกรเริ่มปลูกข้าว สภาพอากาศเอื้ออำนวยต่อการเจริญเติบโต และในช่วงเก็บเกี่ยวผลผลิตไม่เจอปัญหาฝนตก ส่งผลให้ปริมาณผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น ถึงแม้จะมีการระบาดของโรคไหม้คอรวงบางส่วน ก็ไม่ได้กระทบต่อผลผลิต

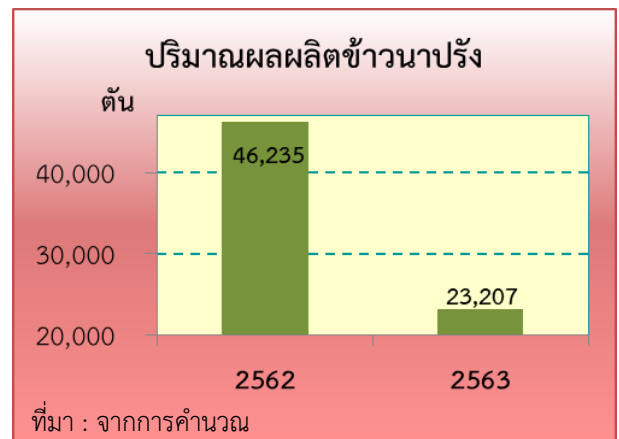
ระดับราคา

ปี 2563 ราคาข้าวที่เกษตรกรขายได้ เฉลี่ยตันละ 12,900 บาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.38 ซึ่งใกล้เคียงกับปี 2562 ที่มีราคาเฉลี่ยอยู่ที่ตันละ 12,600 บาท ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลดีจากการดำเนินโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี 2562/63 ทำให้เกษตรกรได้รับการช่วยเหลือด้านราคาข้าวที่สูงขึ้น ส่วนใหญ่ในจังหวัดพะเยาจะเป็นพันธุ์ข้าวหอมมะลิ 105 กข15 กข6 สันป่าตอง 1 ซึ่งจะปลูกข้าวเหนียวไว้สำหรับรับประทานและข้าวเจ้าจะจำหน่ายสู่ตลาด

❖ ข้าวนาปรัง

ภาวะการผลิต

ปริมาณผลผลิตข้าวนาปรังปี 2563 เท่ากับ 23,207 ตัน ลดลงจากปีที่ผ่านมาซึ่งผลิตได้ 46,235 ตัน หรือลดลงร้อยละ 49.81 เนื่องจากปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำมีปริมาณน้อย ไม่สามารถส่งน้ำสนับสนุนการเพาะปลูกข้าวนาปรัง ซึ่งภาครัฐได้ขอความร่วมมือให้เกษตรกรงดการเพาะปลูก ประกอบกับประสบสภาพอากาศแล้งต่อเนื่อง ปริมาณน้ำไม่เพียงพอ ทำให้เกษตรกรลดพื้นที่ปลูกบางพื้นที่ที่ปล่อยว่างเปล่า และบางพื้นที่ผลผลิตได้รับความเสียหายต้นแห้งตาย ส่งผลให้ปริมาณผลผลิตและคุณภาพลดลง

ระดับราคา

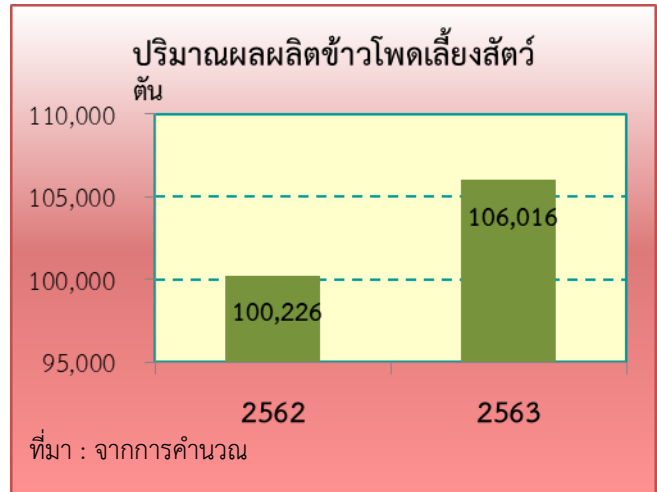
ปี 2563 ราคาข้าวที่เกษตรกรขายได้ เฉลี่ยตันละ 11,300 บาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.78 ซึ่งปี 2562 มีราคาเฉลี่ยอยู่ที่ตันละ 10,200 บาท เนื่องจากปริมาณผลผลิตข้าวนาปรังในปี 2562 มีน้อย ขณะที่ความต้องการข้าวในตลาดคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ราคาปรับตัวเพิ่มขึ้นต่อเนื่องจากปีที่ผ่านมา

❖ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ภาวะการผลิต

ปริมาณผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในปี 2563 มีผลผลิต 106,016 ตัน เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ซึ่งผลิตได้ 100,226 ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.78 เนื่องจากราคาที่จูงใจจึงมีการเพิ่มพื้นที่เพาะปลูก ถึงแม้จะมีปัญหาการระบาดของหนอนกระทู้ข้าวโพดแต่เกษตรกรก็สามารถบริหารจัดการได้ ประกอบกับฝนตกในช่วงเพาะปลูก ทำให้มีปริมาณน้ำเพียงพอต่อการเจริญเติบโต ส่งผลให้ปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้น

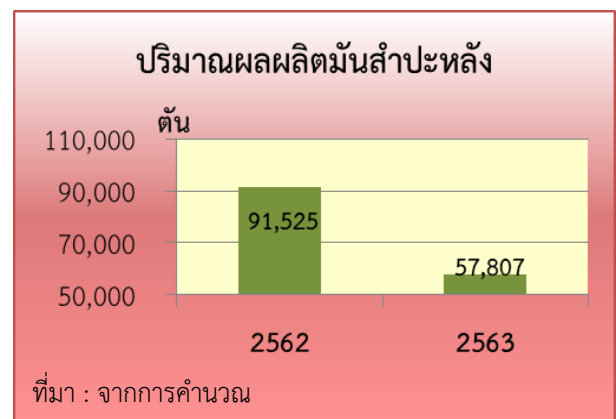
ระดับราคา

ปี 2563 ราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่เกษตรกรขายได้ ณ ความชื้น 14.5% เฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 8.90 บาท โดยเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ 8.54 ซึ่งมีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 8.20 บาท เนื่องจากผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ลดลง ส่งผลให้ราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ปรับตัวสูงขึ้น ประกอบกับภาครัฐมีนโยบายประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

❖ มันสำปะหลัง

ภาวะการผลิต

มันสำปะหลังปี 2563 มีปริมาณผลผลิต 57,807 ตัน ลดลงจากปีที่ผ่านมา ซึ่งผลิตได้ 91,525 ตัน หรือลดลงร้อยละ 36.84 เนื่องจากพื้นที่เพาะปลูกลดลง สภาพอากาศไม่เอื้ออำนวยต่อการเจริญเติบโต ประสบปัญหาภัยแล้งต่อเนื่องในช่วงเพาะปลูก บางพื้นที่ได้รับความเสียหายยืนต้นตาย ส่งผลให้หัวมันสำปะหลังมีขนาดเล็ก ไม่สมบูรณ์ ทำให้ปริมาณผลผลิตลดลง

ระดับราคา

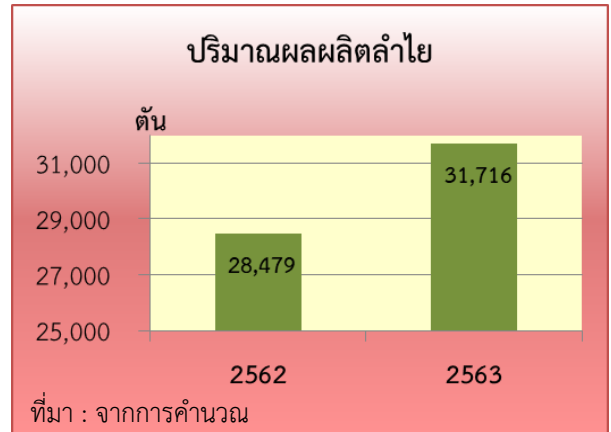
ปี 2563 ราคามันสำปะหลังสดคละที่เกษตรกรขายได้ เฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 2.35 บาท โดยลดลงจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ 6.00 ซึ่งมีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 2.50 บาท เนื่องจากผลผลิตมันสำปะหลังมีขนาดเล็ก คุณภาพแบ่งต่ำ ไม่ตรงตามความต้องการของโรงงาน

❖ ลำไย

ภาวะการผลิต

ปริมาณผลผลิตลำไยปี 2563 เท่ากับ 31,716 ตัน เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ซึ่งมีผลผลิต 28,479 ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.37 เนื่องจากเนื้อที่ปลูกใหม่เพื่อทดแทนสวนยางพารา ปี 2560 ให้ผลเป็นปีแรก ทำให้จำนวนพื้นที่ให้ผลเพิ่มขึ้น ประกอบกับสภาพอากาศหนาวเย็นในช่วงออกดอก ปริมาณน้ำเพียงพอต่อการเจริญเติบโต ทำให้ออกดอกติดผลเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ผลผลิตลำไยเพิ่มขึ้น

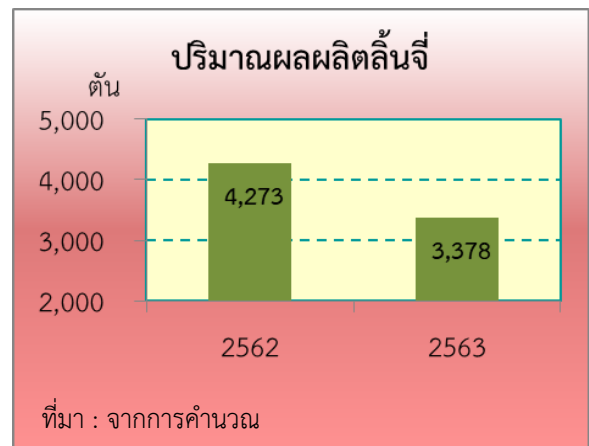
ระดับราคา

ปี 2563 ราคาลำไยร่วงเกรด A ที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยกิโลกรัมละ 28.30 บาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาที่มีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 25.90 บาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.27 เนื่องจากปริมาณผลผลิตลำไยภายในประเทศลดลง ขณะที่ความต้องการบริโภคลำไยจากต่างประเทศเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ราคาตลาดสูงขึ้น แต่จากสภาพอากาศที่ร้อนและแล้งยาวนานส่งผลต่อคุณภาพลดลง ทำให้ผลผลิตในจังหวัดพะเยาส่วนใหญ่จะเป็นเกรดเอ และปี จำกัดเป็นลำไยร่วงเพื่อเข้าโรงงานอบ

❖ ลิ้นจี่

ภาวะการผลิต

ปริมาณผลผลิตลิ้นจี่ปี 2563 เท่ากับ 3,378 ตัน ลดลงจากปีที่ผ่านมา ซึ่งมีผลผลิต 4,273 ตัน หรือลดลงร้อยละ 20.95 เนื่องจากเกษตรกรลดพื้นที่การปลูกลิ้นจี่ (โค่นทิ้ง) ประกอบกับขาดแคลนน้ำ ฝนทิ้งช่วงนาน อากาศร้อน ทำให้ดอกร่วง ผลัดใบทิ้ง ขนาดของผลลิ้นจี่มีขนาดเล็ก ทำให้ผลผลิตต่อไร่ลดลง

ระดับราคา

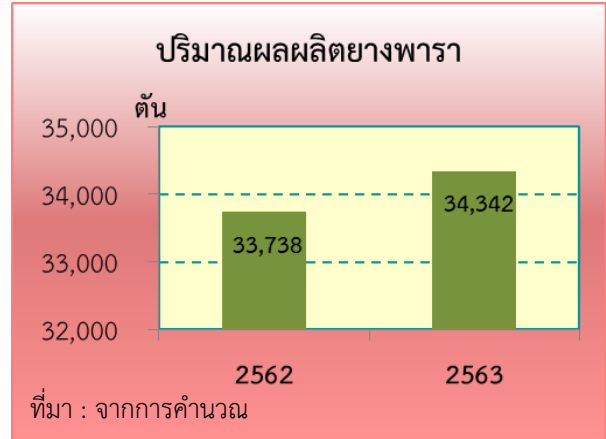
ปี 2563 ราคาลิ้นจี่ที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยกิโลกรัมละ 36.00 บาท ลดลงจากปีที่ผ่านมาค่อนข้างมาก ซึ่งมีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 60.00 บาท หรือลดลงร้อยละ 40.00 เนื่องจากช่วงเก็บเกี่ยวผลผลิต ได้เกิดการแพร่ระบาดของโควิด-19 ทำให้มีมาตรการปิดเมือง ช่องทางการจำหน่ายลดลง ถึงแม้จะปรับช่องทางจำหน่ายทางออนไลน์ก็ตาม ความต้องการบริโภคลิ้นจี่ก็ยังคงลดลง

❖ ยางพารา

ภาวะการผลิต

ปริมาณผลผลิตยางพารา (ก้อนถ้วย) ปี 2563 เท่ากับ 34,342 ตัน เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาซึ่งผลิตได้ 33,738 ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.79 เนื่องจากสัดส่วนเนื้อที่กรีดยางได้จากต้นยางพาราที่มีอายุเฉลี่ย 10-15 ปี เพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นช่วงอายุที่ให้ผลผลิตสูง ทำให้สามารถผลิตน้ำยางได้มากขึ้น และมีเนื้อที่เปิดกรีดใหม่ในอำเภอภูซาง เชียงคำ และปง จังหวัดพะเยา

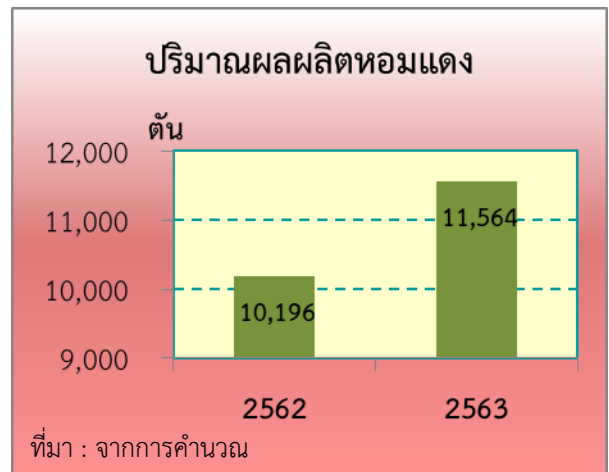
ระดับราคา

ปี 2563 ราคายางพารา (ก้อนถ้วย) ที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 21.90 บาท โดยเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาร้อยละ 8.96 ซึ่งมีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 20.10 บาท เนื่องจากมีการรวมกลุ่มเกษตรกรและการจัดการตลาดเพื่อประมูลกับการยางแห่งประเทศไทย และรัฐบาลมีนโยบายประกันรายได้ยางพารา รวมทั้งการสนับสนุนใช้ยางพาราภายในประเทศ ส่งผลให้ราคาขายยางพาราปรับตัวสูงขึ้น

❖ หอมแดง

ภาวะการผลิต

ปริมาณผลผลิตหอมแดงปี 2563 เท่ากับ 11,564 ตัน เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ซึ่งมีผลผลิต 10,196 ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.42 เนื่องจากผลผลิตหอมแดงไตรมาส 1 ปี 2563 มีปริมาณ 11,295 ตัน เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ซึ่งมีผลผลิต 10,196 ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.78 เนื่องจากราคาหอมแดงอยู่ในระดับดี จูงใจให้เกษตรกรเพิ่มพื้นที่ปลูกหอมแดง ประกอบกับสภาพอากาศค่อนข้างหนาวเย็นยาวนานเอื้ออำนวยต่อการเจริญเติบโต ส่งผลให้ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น

ระดับราคา

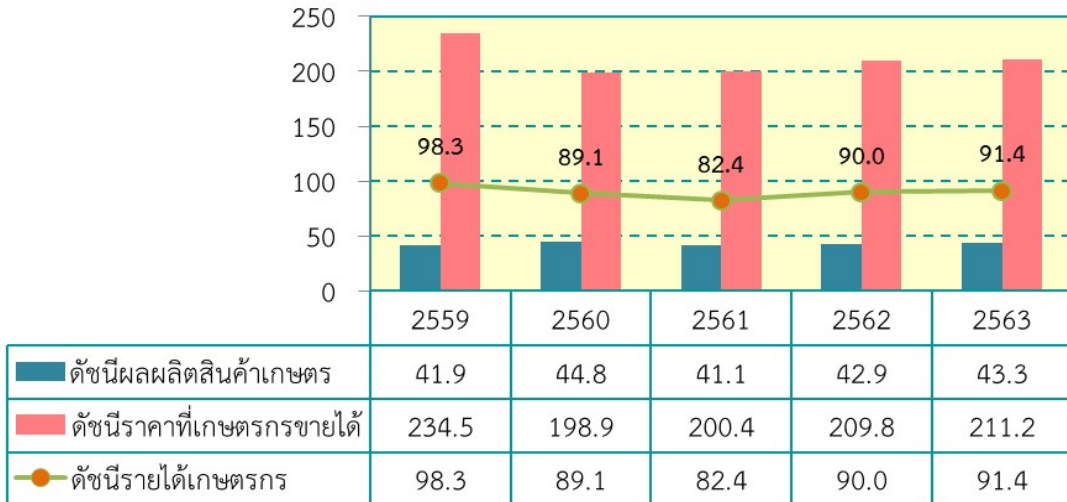
ปี 2563 ราคาหอมแดงสดที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยกิโลกรัมละ 11.30 บาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ที่มีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 9.50 บาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 18.95 เนื่องจากผลผลิตหอมแดงมีคุณภาพ เป็นที่ต้องการของตลาด ส่งผลให้ราคาปรับตัวสูงขึ้น

❖ สาขาปศุสัตว์

ผลผลิตปศุสัตว์ปี 2563 ขยายตัวเมื่อเทียบกับปี 2562 โดยดัชนีผลผลิตเฉลี่ยปี 2563 อยู่ที่ระดับ 43.3 เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.9 จากปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 42.9 ขณะที่ดัชนีราคาสินค้าปศุสัตว์ที่เกษตรกรขายได้โดยเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 211.2 เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.7 จากปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 209.8 ส่งผลให้ดัชนีรายได้เกษตรกรรายได้เกษตรกรสาขาปศุสัตว์อยู่ที่ระดับ 91.4 เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.6 จากปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 90.0

ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตร ดัชนีราคาที่เกษตรกรขายได้ และดัชนีรายได้เกษตรกร สาขาปศุสัตว์

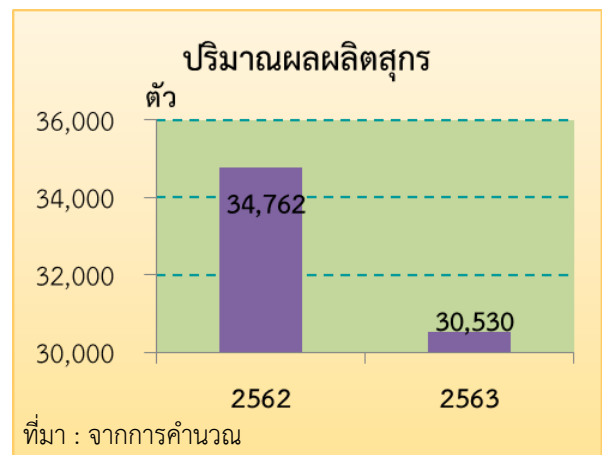
ที่มา : จากการคำนวณ

การผลิตสาขาปศุสัตว์ปี 2563 ขยายตัวร้อยละ 0.2 เมื่อเทียบกับปี 2562 เนื่องจากตลาดทั้งในและต่างประเทศยังมีความต้องการโคเนื้อ ไก่เนื้อเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ผู้เลี้ยงโคเนื้อ และไก่เนื้อได้ขยายเพิ่มการผลิต ปรับระบบการเลี้ยงเข้าสู่ระบบมาตรฐานฟาร์มมีการเฝ้าระวังควบคุมโรคระบาดสัตว์เป็นอย่างดี เกษตรกรรายย่อยมีจำนวนเพิ่มขึ้นในสถานการณ์เกิดโรคระบาดของสุกร ส่งผลให้ปริมาณผลผลิตลดลง

❖ สุกร

ภาวะการผลิต

การผลิตสุกรลดลง โดยในปี 2563 มีปริมาณการผลิตสุกรมีชีวิต 30,530 ตัว ลดลงจากปีที่ผ่านมา ที่มีปริมาณการผลิต 34,762 ตัว หรือลดลงร้อยละ 12.17 เนื่องจากการระบาดของโรคอหิวาต์แอฟริกาในประเทศเพื่อนบ้าน จึงมีการควบคุมการผลิตตามระบบมาตรฐานฟาร์ม “GFM” โดยเกษตรกรต้องได้รับมาตรฐาน จึงจะสามารถขยายการผลิตสุกรตามความต้องการของตลาดผู้บริโภค และการเกิดโรคระบาดในสุกรช่วงปลายปี 2563 ทำให้สุกรได้รับความเสียหาย ซึ่งจังหวัดได้มีประกาศห้ามไม่ให้เคลื่อนย้ายสุกรที่มีชีวิต เกษตรกรจึงชะลอการขยายการผลิต

ที่มา : จากการคำนวณ

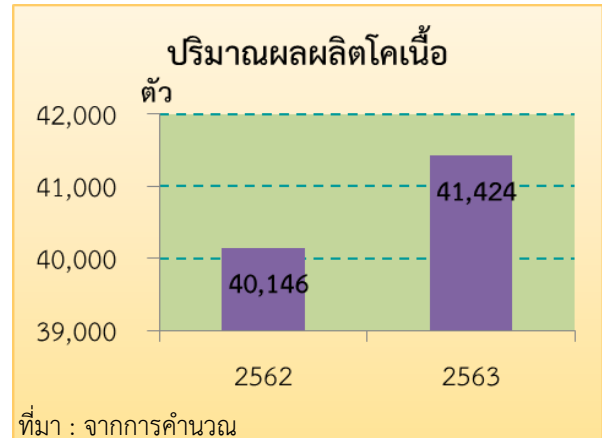
ระดับราคา

ปี 2563 ราคาสุกรน้ำหนักต่ำกว่า 100 กิโลกรัม ที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 78.00 บาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.31 จากปีที่ผ่านมา ที่มีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 75.50 บาท เนื่องจากการชะลอกำลังการผลิตจากสถานการณ์การโรคระบาดของสุกร ทำให้ปริมาณผลผลิตสุกรในระบบตลาดลดลง อีกทั้งตลาดภายในประเทศและตลาดส่งออกเนื้อสุกรยังคงมีความต้องการอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ราคาสุกรปรับตัวเพิ่มขึ้น

❖ โคเนื้อ

ภาวะการผลิต

การผลิตโคเนื้อมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นตามความต้องการบริโภคที่เพิ่มขึ้น โดยปี 2563 มีปริมาณการผลิตโคเนื้อมีชีวิต 41,424 ตัว เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ที่มีปริมาณการผลิต 40,146 ตัว หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.18 เนื่องจากแรงจูงใจด้านราคา และด้านตลาดที่มีแนวโน้มความต้องการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งต้นทุนในการเลี้ยงต่ำ ประกอบกับนโยบายของรัฐบาลมีการส่งเสริมให้เกษตรกรเลี้ยงโคเนื้อ เช่น โครงการฟาร์มโคเนื้อสร้างอาชีพ ส่งผลให้เกษตรกรเลี้ยงโคเนื้อเพิ่มขึ้น

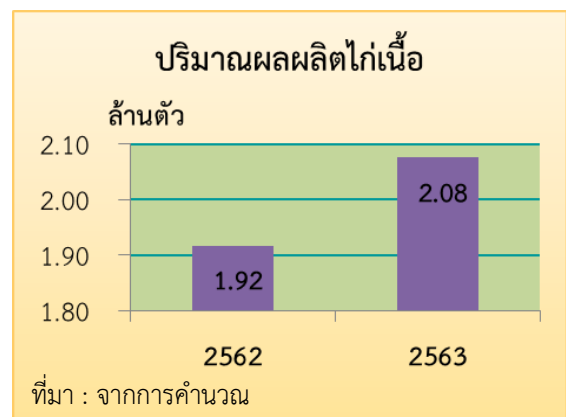
ระดับราคา

ในปี 2563 ราคาโคเนื้อเฉลี่ยอยู่ที่ตัวละ 30,423 บาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.92 จากปี 2562 ที่มีราคาเฉลี่ยตัวละ 29,559 บาท เนื่องจากตลาดมีความต้องการจำนวนมาก เนื้อโคที่ผลิตได้ยังไม่เพียงพอับความต้องการ ส่งผลให้ราคาปรับสูงขึ้น

❖ ไก่เนื้อ

ภาวะการผลิต

ปริมาณการผลิตไก่เนื้อปี 2563 มีการขยายตัวเมื่อเทียบกับปี 2562 โดยเพิ่มขึ้นจาก 1,916,347 ตัว เป็น 2,076,157 ตัว หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.34 เนื่องจากความต้องการบริโภคเพิ่มขึ้นจากความนิยมของผู้บริโภคที่รักสุขภาพหันมาบริโภคเนื้อสัตว์ที่มีไขมันต่ำ ให้โปรตีนสูง และเนื้อไก่มีราคาถูก ทำให้ผู้เลี้ยงเพิ่มผลผลิต เพื่อตอบสนองความต้องการบริโภคที่มากขึ้น

ระดับราคา

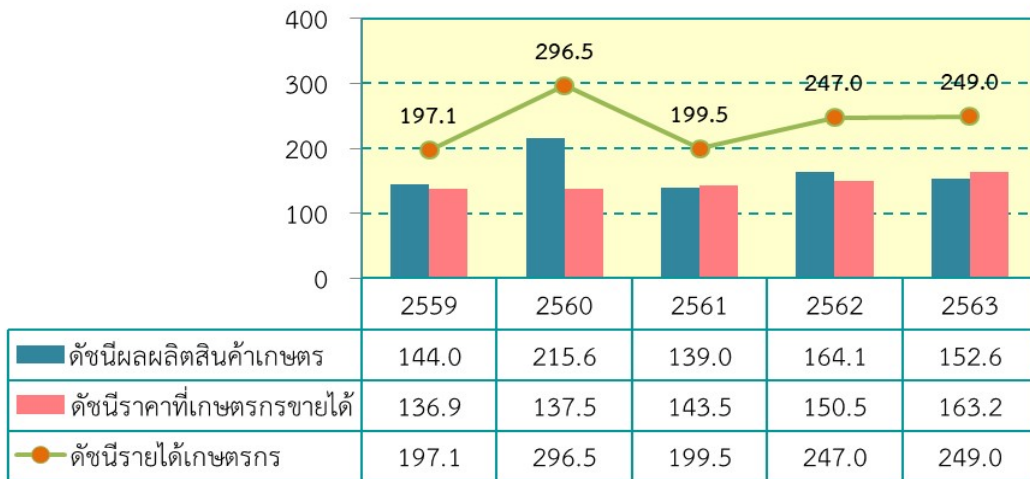
ในปี 2563 ราคาไก่เนื้อที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 42.74 บาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ที่มีราคาเฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 41.53 บาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.91 ซึ่งเป็นผลมาจากความต้องการของตลาดทั้งเพื่อการบริโภคและการส่งออกที่เพิ่มขึ้น

❖ สาขาประมง

ผลผลิตประมงจังหวัดพะเยา ปี 2563 หดตัวเมื่อเทียบกับปี 2562 โดยดัชนีผลผลิตเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 152.6 ลดลงร้อยละ 7.0 จากปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 164.1 ขณะที่ดัชนีราคาสินค้าประมงที่เกษตรกรขายได้โดยเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 162.2 เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.4 จากปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 150.5 ส่งผลให้ดัชนีรายได้เกษตรกรสาขาประมงอยู่ที่ระดับ 249.0 เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.8 จากปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 247.0

ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตร ดัชนีราคาที่เกษตรกรขายได้ และดัชนีรายได้เกษตรกร
สาขาประมง

ที่มา : จากการคำนวณ

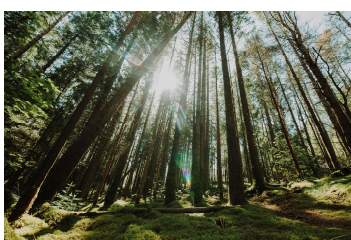
ภาวะการผลิตสาขาประมงจังหวัดพะเยา ปี 2563 หดตัวร้อยละ 6.2 เมื่อเทียบกับปี 2562 เนื่องจากผลกระทบจากประสบปัญหาภัยแล้งต่อเนื่อง สภาพอากาศที่ไม่เอื้ออำนวย ปริมาณน้ำไม่เพียงพอ ส่งผลให้การเพาะเลี้ยงปลาน้ำจืด (ปลานิล) และการจับสัตว์น้ำตามธรรมชาติลดลง

❖ สาขาบริการทางการเกษตร

ในปี 2563 สาขาบริการทางการเกษตรจังหวัดพะเยา หดตัวร้อยละ 4.8 เนื่องจากกิจกรรมในการเตรียมดินเพื่อเพาะปลูกข้าวนาปรัง และมันสำปะหลัง ลดลงจำนวนมาก จากสถานการณ์ภัยแล้งต่อเนื่องจากปี 2562 ทำให้ลดพื้นที่ปลูก ส่งผลให้มีกิจกรรมการบริการทางการเกษตรลดลง

❖ สาขาป่าไม้

ในปี 2563 สาขาป่าไม้จังหวัดพะเยา ขยายตัวร้อยละ 0.03 เนื่องจากการชะลอการตัดไม้ในช่วง 2- 3 ปีที่ผ่านมา ทำให้ไม้มีการเจริญเติบโต สามารถตัดไม้ออกจำหน่าย เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ประกอบการแปรรูปไม้

5. แนวโน้มเศรษฐกิจการเกษตร ปี 2564

เศรษฐกิจการเกษตรจังหวัดพะเยา ในปี 2564 คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 0.3 – 1.3 โดยสาขาพืช คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 0.4 – 1.4 สาขาปศุสัตว์คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-0.1) – 0.9 การบริการทางการเกษตรคาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 0.1 – 1.1 ส่วนสาขาประมงคาดว่าจะหดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-2.0) – (-1.0) สาขาป่าไม้คาดว่าจะหดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-0.7) – 0.3 ทั้งนี้เป็นไปตามปัจจัยบวกที่เป็นแรงผลักดันในการขับเคลื่อนภาคเกษตรจากนโยบายของภาครัฐ และการฟื้นตัวของเศรษฐกิจหลังจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 แต่ก็มีปัจจัยลบที่ไม่สามารถคาดการณ์หรือควบคุมได้โดยเฉพาะสภาพอากาศซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อปริมาณผลผลิตสินค้าเกษตร

❖ สาขาพืช

ภาวะการผลิตสาขาพืช ปี 2564 คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 0.4 – 1.4 เนื่องจากมีหลายปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการผลิตภาคเกษตร เช่น สภาพอากาศที่มีแนวโน้มที่ดีขึ้น ปริมาณน้ำที่คาดว่าจะมีปริมาณเพียงพอต่อการเพาะปลูก ฝนที่คาดว่าจะตกตามฤดูกาล และแรงจูงใจด้านราคาสินค้าเกษตรปี 2563 อยู่ในระดับสูง น่าจะจูงใจทำให้เกษตรกรเพิ่มการขยายการผลิต เพิ่มพื้นที่ปลูก และดูแลเอาใจใส่ผลผลิตมากขึ้น อาจส่งผลให้ผลผลิตข้าวนาปี ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ถั่วลิสง ถั่วเขียว ถั่วเหลือง และยางพาราเพิ่มขึ้น แต่จะมีเพียงข้าวนาปีซึ่งคาดว่าจะไม่สามารถเพิ่มพื้นที่เพาะปลูกได้ เนื่องจากปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำมีจำนวนน้อย สำหรับราคาสินค้าเกษตรปี 2564 โดยส่วนใหญ่คาดว่าจะอยู่ในเกณฑ์ที่ดีขึ้น

❖ สาขาปศุสัตว์

ภาวะการผลิตสาขาปศุสัตว์ปี 2564 คาดว่าจะอยู่ในช่วงร้อยละ (-0.1) – 0.4 จากปี 2563 จากปริมาณการผลิตปศุสัตว์โดยเฉพาะโคเนื้อ และไก่เนื้อมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เนื่องจากเกษตรกรขยายการผลิตเพื่อรองรับความต้องการของตลาดทั้งภายใน และต่างประเทศที่เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามมาตรการควบคุมโรคระบาดของสุกร จะต้องสร้างระบบมาตรฐานฟาร์ม “GFM” เพื่อขยายการผลิตสุกรต่อไป

❖ สาขาประมง

ภาวะการผลิตสาขาประมงปี 2564 คาดว่าจะหดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-2.0) – (-1.0) เนื่องจากปัญหาภัยแล้ง ปริมาณน้ำที่ไม่เพียงพอต่อการเพาะเลี้ยงต่อเนื่องจากปี 2563 ทำให้ต้องชะลอการขยายการผลิต ซึ่งการเจริญเติบโตของสัตว์น้ำต้องใช้เวลาอันยาวนาน ส่งผลให้ผลผลิตปลาเพาะเลี้ยง และการจับสัตว์น้ำในธรรมชาติลดลง

❖ สาขาบริการทางการเกษตร

การบริการทางการเกษตรปี 2564 มีแนวโน้มขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 0.1 – 1.1 เนื่องจากการจ้างการเตรียมดินในการปลูกพืชที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้มีการจ้างบริการการเก็บเกี่ยวตามไปด้วย

❖ สาขาป่าไม้

ปี 2564 สาขาป่าไม้มีแนวโน้มอยู่ในช่วงร้อยละ (-0.7) – 0.3 จากการที่ป่าไม้ที่ต้องใช้เวลาอันยาวนานในการเจริญเติบโต และความต้องการของผู้ประกอบการแปรรูปไม้

ตารางที่ 1 อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรจังหวัดพะเยา

หน่วย: ร้อยละ

สาขา	2563	2564
ภาคเกษตร	(-6.7)	0.3 – 1.3
พืช	(-7.2)	0.4 – 1.4
ปศุสัตว์	0.2	(-0.1) – 0.9
ประมง	(-6.2)	(-2.0) - (-1.0)
บริการทางการเกษตร	(-4.8)	0.1 – 1.1
ป่าไม้	0.03	(-0.7) – 0.3

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1

ตารางที่ 2 ผลผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญ (ปีปฏิทิน)

สินค้า	ปี 2562	ปี 2563	อัตราการเปลี่ยนแปลง
			(ร้อยละ)
ข้าวนาปี (ตัน)	293,101	302,582	3.23
ข้าวนาปรัง (ตัน)	46,235	23,207	-49.81
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (ตัน)	100,226	106,016	5.78
มันสำปะหลัง (ตัน)	91,525	57,807	-36.84
ลำไย (ตัน)	28,479	31,716	11.37
ลิ้นจี่ (ตัน)	4,273	3,378	-20.95
ยางพารา (ตัน)	33,738	34,342	1.79
หอมแดง (ตัน)	10,196	11,564	13.42
สุกร (ตัว)	34,762	30,530	-12.17
โคเนื้อ (ตัว)	40,146	41,424	3.18
ไก่เนื้อ (ตัว)	1,916,347	2,076,157	0.86
จับสัตว์น้ำจืดธรรมชาติ (ตัน)	4,250	3,894	-8.37
เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด (ตัน)	2,850.40	2,709.76	-4.93

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 3 ราคาที่เกษตรกรขายได้ของสินค้าเกษตรที่สำคัญ

หน่วย: บาท

สินค้า	ปี 2562	ปี 2563	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
ข้าวนาปี (ตัน)	12,600	12,900	2.38
ข้าวนาปรัง (ตัน)	10,200	11,300	10.78
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (ตัน)	8,200	8,900	8.54
มันสำปะหลัง (ตัน)	2,500	2,350	-6.00
ลำไย (ตัน)	25,900	28,300	9.27
ลิ้นจี่ (ตัน)	60,000	36,000	-40.00
ยางพารา (ตัน)	20,100	21,900	8.96
หอมแดง (ตัน)	9,500	11,300	18.95
สุกร (ตัว)	75,500	78,000	3.31
โคเนื้อ (ตัว)	29,559	30,423	2.92
ไก่เนื้อ (ตัว)	41.53	42.74	2.91
จับสัตว์น้ำจืดธรรมชาติ (ตัน)	56,990	59,000	3.53
เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด (ตัน)	56,300	58,400	3.73

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร